

Skoletidens Udvidelse følgende forøgede Udgifter til Lærrelønninger, Skolebygninger m. V.

Det maa vistnok antages, at saavel det ene som det andet af disse Hensyn gjør det nødvendigt at opgive den i og for sig ønskeligste Ordning, Indførelse af Hverdags- og Hel-dagsstolegang istedetfor den nu stedfindende Hverenddags- eller Halvdagsstolegang. Ikke heller vil Maalet kunne naas ved at lade den skolepligtige Alder indtræde tidligere, end det nu er Tilfældet, f. Ex. med det 6te Aar, da den Undervisning, der kan bibringes Børn i saa ung Alder, kun har underordnet Betydning for deres Udvikling og allerede nu meddeles dem i Hjemmet i saare mange Tilfælde, hvor-til kommer, at Skolegang for saa smaa Børn er forbunden med adskillige praktiske Vanskeligheder, navnlig paa Landet, og ikke kan ventes at vilde blive synderlig stadig. Derimod vil en Forhøielse af den skolepligtige Alder være af saa væsentlig Betydning for Udbyttet af Skolens Virksomhed, at Spørgsmaalet herom nødvendigvis maa paatrænge sig, naar der nu skal træffes Skridt til Skolevæsenets videre Udvikling. Det er ikke alene ved Forlængelsen af Undervisningstiden, at en Forhøielse af den skolepligtige Alder faar sin Betydning; endnu vigtigere turde det være, at Evnen til at lære er større i de senere Aar af Barnealderen end i de tidligere, og at først Undervisningen for de modne Børn kan gives med saadan Fylde og udstrækkes til saadanne Omraader, at Sandisen for og Trangen til yderligere Oplysning maa vækkes hos Ungdommen. Det vil ogsaa bestådes, at paa de Steder, hvor Skolevæsenet og Folkeoplysningen staar høiest, afflattes Ungdommens Skoleundervisning senere end her i Landet; og selv hvor Folkeskolevæsenet langt tidligere end her blev Gjenstand for Statens virksomme Forsorg, har man været betænkt paa at lade Skolealderen strække sig længere, end det her er Tilfældet. Vægtige Grunde tale imidlertid for ikke at lade Forhøielsen af den skolepligtige Alder gaa ud over eet Aar, medens der fremdeles som hidtil drages Omfarg for, at Skolen ikke lægger saa uheldt Beslag paa Børnene, at de blive ude

af Stand til ved deres Arbeide at lette deres Forsørgere Byrden af deres Underholdning og Opdragelse — et Hensyn, som dog kun kan være af væsentlig Betydning for de ældre Børns Vedkommende. Lovforslaget tilstræber derfor en Ordning, hvorefter de Børn, der ved den nu sædvanlige Deling af de offentlige Almue-skoler i to Klasser henhøre til nederste Klasse, skulle drage Fordel af al den Undervisning, som Skolerne kunne yde dem, medens Skolegangen for de ældre Børn bliver at indrette saaledes, at Børnene, ved Siden af at fyldestgjøre Skolens Krav, ikke udelukkes fra at bidrage til deres Forsørgelse. I Henseende til Maaden, hvorpaa dette kan ske, er der dernæst en Forskiel mellem Kjøbstæderne og Landet, som ikke kan lades ude af Betragtning, idet Børnenes Arbeide i Kjøbstæderne ordentligvis kan komme til Anvendelse hele Aaret igjennem, og uden at Børnene beskæftiges dermed den hele Dag, medens der paa Landet væsentlig kun om Sommeren haves Brug for Børnene, og det saaledes, at deres Benyttelse betinges af, at de til visse Tider kan have at søge Skolen enkelte Dage.

Den Ordning af Skolegangen i de offentlige Almue-skoler, der efter det Foranførte maatte betragtes som heldigst, vilde være, at Børn, som henhøre til Skolernes nederste Klasse, søgte Skolen hver Dag med Heldagsundervisning, og at den udvidede Undervisningstid for de ældre, eller øverste Klasse, Børn i Kjøbstæderne tilveiebragtes ved et forøget Antal daglige Undervisningstimer og paa Landet ved at aabne Børnene Adgang til Skolen hver Dag om Vinteren. En saadan Ordning vil ogsaa uden nye Foranstaltninger af væsentlig Betydning kunne gjenføres paa mange Steder, nemlig i de Skoler paa Landet, hvis Børneantal ikke ere større, end at samtlige Børn kunne undervises behørig under Et, og hvis Lærere ikke have mere end een Skole at forsyne, medens den saavel i Kjøbstadskolerne som i det øverste Antal Landsby-skoler vil kræve en Forøgelse af Lærerkrafterne foruden Tilveiebringelse af udvidede eller nye Undervisningslokaler. De